

→ **Christiaan Kwantes**,
39, getrouwd, 3 kinderen
→ **Woonplaats:** Amsterdam
→ **Beroep:** adviseur mobiliteit & ruimte bij Goudappel Coffeng
→ **Project:** Verkenning stedenbouwkundige vernieuwing Tokyo

Ordentelijkheid; een deugd of voorwaarde om met zo veel mensen op een kleine oppervlakte te overleven? Perrons zijn logistieke hoogstandjes met opstelstroken en wachtvakken.

Terwijl je op maaiveld een tientallen jaren oud tramsysteem bekijkt, zoeven boven je hoofd moderne, strak vormgegeven, treinstellen voorbij.

Tokio, indrukwekkend geordende stad en dito mensen

Drie keer zo groot als Amsterdam, met 10 keer zoveel inwoners. Voor een verkeerskundige is Tokio hét voorbeeld als het gaat om de mobiliteitsprestatie per vierkante kilometer. Na een dikke 10 uur vliegen was ik er nu eens zelf. Van de ochtendspits rond Schiphol naar de ochtendspits aldaar, dankzij het tijdsverschil.

Ik ben enkele dagen in Tokio voor verkennend onderzoek. Samen met een business partner spreken we 'face to face' met diverse stakeholders over ideeën die wij en zij hebben voor Tokio. Daarnaast gebruik ik deze reis om mijn ogen en oren maximaal de kost te geven, voor de cruciale contextinformatie.

Kooppunten met complete winkelcentra
Wat voor stad is Tokio? Hoe beweegt Tokio?

Tokio blijkt een stad van contrasten: hypermoderne gebouwen met technologische snufjes en serene parken met tempels en dagelijkse meditatie.

Je ziet er knooppunten met alles erop en eraan, tot complete winkelcentra, maar ook genoeg weinig-aantrekkelijke stations met oude constructies. Terwijl je op maaiveld een tientallen jaren oud tramsysteem bekijkt, zoeven boven je hoofd moderne, strak vormgegeven, treinstel-

len voorbij. Dit is ook de stad waar de Japanse hogesnelheidstrein is ontdekt, de Shinkansen. Dat was al in de jaren 60. De op het oog behoorlijk chaotische metrokaart blijkt verbazingwekkend eenvoudig te bereizen. De metrolijnen zijn kleurcodeerd en de stations hebben naast namen ook nummers. Overal tref je plattegronden en informatiepanelen, ook Engelstalig.

Japan, of in ieder geval Tokio, blijkt een zeer geordend land met dito mensen. Gebouwen en straten zijn blinkend schoon. Er ligt nog geen papierpropje op de grond. Ik zag schoonmakers de stations schoonmaken tot in alle hoeken en gaten. Met een soort kruimeldief werden de laatste stofjes van de trap treden gezogen. Toen onze gastheer op het centraal station zijn treinkaartje voor de Shinkansen bleek te zijn verloren, werd nog geen uur na melding het kaartje keurig teruggevonden door het personeel. Zeker na een maand schoonmaakstaking in het Nederlandse ov is deze orde en netheid een aangename cultuurschok.

Wellicht is dat ook de oorzaak waarom ik er mij, ondanks de enorme hoeveelheid mensen altijd volkomen veilig heb gevoeld.

In- en uitstappen is zo enorm efficiënt
Ordentelijkheid blijkt een deugd in Tokio. Of is het juist een voorwaarde om met zoveel mensen op zo'n kleine oppervlakte te overleven? De

Tokio-ers vormen bij een bushalte of perron, net als in Engeland, keurige wachtrijen. Ze rijden hier trouwens eveneens links, maar daar zit vast geen causaal verband tussen. Perrons blijken ware logistieke hoogstandjes te zijn met opstelstroken en wachtvakken. Pijlen en nummers markeren precies waar, en voor welke trein, de deuren tot stilstand komen. En dat gebeurt ook nog. Het in- en uitstappen is dus enorm efficiënt en dat betekent meer capaciteit. Ik heb gezien hoe er binnen 5 minuten maar liefst 3 treinen afgehandeld werden: aankomst om 10u10, 10u12 en 10u13. Ik neem dit concept uiteraard mee terug naar Nederland, maar om de één of andere reden denk ik dat Nederlanders zich minder makkelijk in een hokje laten duwen.

Het belang van orde zie je tegelijkertijd terug in een enorme hoeveelheid borden en opschriften op straat. Door de taal- en schriftbarrière kan ik het niet onderbouwen, maar mijn buikgevoel zegt dat wij een groot aantal teksten en instructies in de openbare ruimte als overbodig zouden aanmerken. In een buitenwijk zag ik een parkeervoorziening voor twee (!) auto's die ongeveer net zoveel borden, vlaggen, automaten en markeringen had als een middelgrote parkeergarage in Nederland.

Echt grappig vond ik tijdelijke wegafzettingen van steigerbuizen op plastic staanders in de vorm van een vrolijke figuur. Ik zag apen, katten, mangawegwerkmantjes en nog veel meer. Misschien een nieuwe toepassing voor onze Victor Veilig.

Smart city
Eigenlijk is de fiets de enige smet op de orde en structuur die Tokio reguleren. Die komt er nu bekaaid af en wordt vaak 'verbannen' naar het voetpad. Dat was ook de reden voor mijn komst. Tokyo wil graag het fietsgebruik stimuleren op een veilige manier. Er is aandacht voor de toenemende ongevallen waar fietsers bij betrokken zijn, maar net zo goed vindt de stad het moeilijk om er integraal mee aan de slag te gaan. Promoten van de fiets gaat immers niet over de fiets alleen, maar om de ontwikkeling van de stad tot een smart city. In feite introduceer je nieuwe typen straten, met minder geluidshinder, minder files, meer ruimtelijke kwaliteit en andere mogelijkheden voor detailhandel. De uitdaging is om te komen tot een consistente en stapsgewijze transformatie van de huidige straten. Werk aan de winkel dus. Ik kijk terug op een leerzame contextverkenning. Wordt vervolgd. ←